

ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (1), 387-408

Geliş Tarihi:28.02.2024 Kabul Tarihi:09.04.2024

Yayın: 2024 Yayın Tarihi:31.05.2024

<https://doi.org/10.30561/sinopusd.1444650>

<https://dergipark.org.tr/sinopusd>

BİR KAMU DİPLOMASİ ARACI OLARAK ULUSLARARASI ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ

Bahadır METİN*

İsmail SEVİNÇ*

Öz

Küreselleşme kavramının yoğun bir şekilde içselleştirilmesi ve teknolojik ilerlemelerin katkılarıyla ekonomik, bürokratik, eğitim, sosyal ve kültürel alanlarda büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Uluslararası öğrenci hareketliliği de bu değişimden önemli bir pay alarak hız kazanmıştır. Uluslararası öğrenciler misafir oldukları ülkelerde milli gelire katkı sunarken aynı zamanda beşerî sermaye bağlamında da önemli katkılar sağlamışlardır. Dolayısıyla gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler bu sektörden daha fazla faydalanmak için uluslararası öğrenci sayılarını artırma gayretindedirler. Ev sahibi ülkeler uluslararası öğrenci hareketliliği için kamu politikaları hazırlayıp uygulamaktadır. Bu çalışmada uluslararası öğrenci hareketliliğinin gelişimi öz bir şekilde anlatılıp bu hareketliliklerinin esasında kamu diplomasi faaliyeti olduğu üzerinde durularak Türkiye’de ve Dünya’da uluslararası öğrenci hareketliliği karşılaştırılmalı bir şekilde anlatılmıştır. Son olarak da Türkiye’nin uluslararası öğrenci hareketliliğinde daha fazla pay sahibi olabilmesi için çeşitli öneriler getirilerek yapısal sorunların giderilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu çalışma, MAXQDA 2020 ile literatürün taranması ve Mendeley ile kaynakça hazırlanması suretiyle politika yapıcılar ve uygulayıcılar için literatürdeki benzer çalışmalardan bazı başlıklarda ayrışarak önemli bir kaynak olmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Öğrenci Hareketliliği, Kamu Diplomasi, Politika, Küreselleşme.

International Student Mobility As a Tool of Public Diplomacy

Abstract

With the intense adoption of the concept of globalization and the contributions of technological advances, a great transformation is taking place in economic, bureaucratic, educational, social and cultural fields. International student mobility has also gained momentum, taking a

* Öğr. Gör., Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, bahadrmetin@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-7095-645X>

*Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, isevinç@erbakan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4229-8760>

significant share from this change. While international students contribute to the national income of the countries they host, they also significantly contribute in terms of human capital. Therefore, developed and developing countries are trying to increase the number of international students in order to benefit more from this sector. Host countries prepare and implement public policies for international student mobility. In this study, the development of international student mobility is explained concisely, and international student mobility in Turkey and the world is compared manner, emphasizing that this mobility is essentially a public diplomacy activity. Finally, it is aimed to contribute to the elimination of structural problems by making various suggestions so that Turkey can have a greater share in international student mobility. By scanning the literature with MAXQDA 2020 and preparing a bibliography with Mendeley, this study aims to be an important resource for policy makers and practitioners by distinguishing it from similar studies in the literature on some topics.

Keywords: International Student Mobility, Public Diplomacy, Politics, Globalization.

Giriş

Yükseköğretimde, uluslararası öğrenci hareketliliği giderek artan bir öneme sahip konu haline gelmiştir. Çağımızda uluslararası öğrenci hareketliliğinin çerçevesini, etkisini, rollerini ve tarihsel gelişimini anlamak politika yapıcılar, eğitimciler ve kurumlar için oldukça önemlidir. Bu olgunun kökleri, öğrencilerin akademik amaçlar doğrultusunda sınırlar arası hareketini şekillendiren kültürel, toplumsal ve ekonomik etkilerde yatmaktadır.

Mevcut literatür, uluslararası öğrenci hareketliliğinin çok boyutlu doğasını vurgulayarak bireysel, kurumsal ve ulusal düzeyde sosyal ve ekonomik kalkınma üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Bilim insanları, yüksek öğretimin uluslararasılaşmasının, kurumsal bağlılık, siyasi faktörler ve ulusal değer sistemlerinin karmaşık bir etkileşimini içerdiğini ve bunların tümünün uluslararası öğrencilerin deneyimlerini şekillendirmeye katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca akademik hareketlilik, çeşitli kültürel, sosyal, ekonomik ve politik ortamlar bağlamında entelektüel gelişim ve değişim ihtiyacının bir ifadesi olarak da görülebilmekte, öğrencilerin, personelin ve kurumsal liderlerin uluslararası öğrenci hareketliliği ortamını şekillendirmedeki rolünün tanınması önem taşımaktadır. Sürece doğrudan dahil olanların bakış açılarına değinmek, akademik hareketlilikle ilgili zorluklar ve fırsatlar konusunda değerli bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin tarihsel gelişimi derinlemesine araştırıldığında kültürel, politik, toplumsal ve ekonomik güçlerin öğrencilerin yabancı ülkelerde eğitim alma kararlarını şekillendirmede önemli bir rol oynadığı ortaya çıkmaktadır. Faktörlerin bu karşılıklı etkileşimi, öğrencilerin hareketliliğini ve küreselleşmiş yükseköğretim sistemlerine kayıtlarını belirleyen faktörlerin karmaşıklığının altını çizmektedir. Eğitimciler ve politika yapıcılar, bu etkileri anlayarak farklı geçmişlere sahip öğrencilerin akademik hareketliliğini destekleyecek ve kolaylaştıracak stratejiler geliştirebilirler.

Tarihsel köklerin ışığında günümüzde uluslararası öğrenci hareketliliği, küresel eğitim sistemlerinin ve toplumların hızla değişen dinamiklerine uyum sağlamaya çalışmaktadır. Küreselleşme ve teknolojik ilerlemeler, öğrencilere daha geniş eğitim olanakları sunarken aynı zamanda farklı kültürel ve sosyal bağlamlarda eğitim alma fırsatı da sağlamıştır. Bu durum, öğrencilerin sadece akademik anlamda değil, aynı zamanda kişisel gelişim ve kültürel zenginleşme açısından da deneyimler elde etmelerine olanak tanımaktadır. Ancak bu küresel öğrenci hareketliliğinin getirdiği zorluklar da göz ardı edilmemelidir. Dil bariyerleri, kültürel uyumsuzluklar ve finansal kısıtlamalar, öğrencilerin eğitim deneyimlerini etkileyebilir ve başarılarını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle uluslararası öğrenci hareketliliğini desteklemek için etkin politika ve stratejilerin oluşturulması, bu zorlukların üstesinden gelmede kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda eğitimciler ve politika yapıcılar, öğrencilerin farklı geçmişlere ve ihtiyaçlara sahip olabileceğini göz önünde bulundurarak kapsayıcı ve destekleyici bir ortamın oluşturulması için çaba sarf etmelidirler. Bu şekilde uluslararası öğrenci hareketliliği, küresel eğitim ortamının daha da güçlenmesine ve kültürel çeşitliliğin daha da artmasına katkıda bulunabilecektir.

Uluslararası öğrenci hareketliliği, tarihsel bir serüvenle şekillenen, kültürel etkileşimleri, bilgi transferini ve küresel eğitim ilişkilerini kucaklayan bir olgudur. Bu serüven, salt eğitim alanındaki evrimi değil aynı zamanda toplumlar arasındaki

bağları güçlendiren bir kavramı da ifade etmektedir. Öğrenci hareketliliğinin kökenleri, orta çağ dönemine kadar uzanmaktadır. Bu dönemde, Avrupa'da gençler farklı ülkelerdeki üniversitelere seyahat ederek eğitim alıyorlardı. Orta çağın yaygın dili Latince, öğrenciler arasında birleştirici bir faktördü ve bilgi genç akademisyenler arasında özgürce dolaşıyordu. Bu erken öğrenci hareketliliğinin, kültürel alışverişin ve entelektüel gelişmenin tohumlarını ektiği ifade edilebilir. Ancak modern anlamda uluslararası öğrenci hareketliliğinin temelleri 20. Yüzyılın ortalarına kadar dayanmaktadır. (TGSP, 2021, s. 22). İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem, ekonomik ve siyasi değişimlerin yanı sıra uluslararası öğrenci hareketliliğinin artışı tetikleyen bir dönem olarak ortaya çıkmaktadır. Soğuk Savaş'ın ardından dünya genelindeki ülkeler arası ilişkilerde yumuşama ve küreselleşme süreci, öğrenci değişim programlarının da daha yaygın hale gelmesine olanak tanımış, özellikle Soğuk Savaş'ın küresel anlamda yaygınlaşması rekabeti artırmıştır. Bu savaş, henüz bağımsızlığını kazanmış devletlere etki etme amacına yönelmesiyle uluslararası öğrenci hareketlilikleri de bu durumdan etkilenmiştir. 1958 yılında gerçekleşen Irak Darbesiyle ülkenin Amerikan bloğundan Sovyet bloğuna doğru kayması, uluslararası öğrenci hareketliliğinde de değişimin yaşanmasına sebep olmuştur. King'in ifadesiyle Sovyetlere eğitim hareketliliğini başlatan ilk Arap ülkesinin Irak'ın olması bu değişimi desteklemektedir (King, 2011, s. 21). Arap coğrafyalarında yayılan Sovyetlerle iş birliği algısı sonucunda Soğuk Savaş'ın sona ermesine kadar Sovyetlerde öğrenim gören Arap öğrencilerin sayısının 60.000'e yaklaştığı ifade edilmektedir (King, 2011, s. 21). Özellikle 21. yüzyılda, dijital iletişim araçlarının gelişimi, uluslararası öğrenci hareketliliğini daha erişilebilir hale getirmiştir. Öğrenciler, sınırları aşarak dünyanın dört bir yanındaki üniversitelere başvurabilmekte ve çeşitli kültürleri deneyimlemeye başlamışlardır. Ayrıca ülkeler arası öğrenci değişim programları, diplomasi ve kültürler arası anlayışın gelişimine katkıda bulunarak küresel barışa olan katkılarını artırmıştır. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin tarihsel serüveni, sadece eğitim sistemlerindeki evrimi değil, aynı zamanda toplumların birbirine yaklaşmasını sağlayan bir köprü olma rolünü de ortaya koymaktadır.

1. Kamu Diplomasisi Olarak Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

Uluslararası öğrenci hareketliliği, günümüzde küresel eğitim sistemleri üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Ancak bu hareketlilikleri düzenleyen politikalar ve bu politikaların şekillenmesindeki siyasi ifadeler, zaman zaman bu değerli deneyimin sorgulanmasına sebep olabilmektedir. Bu alandaki politikaların sadece ekonomik kazançlar gözeterek şekillendirilmesi, öğrencilerin sadece birer gelir kaynağı olarak görülmesine yol açabilmektedir. Oysa eğitim, sadece bir ekonomik araç olmanın ötesinde bireylerin kendini geliştirebileceği, farklı kültürlerle etkileşimde bulunabileceği ve dünya genelinde kalıcı bağlantılar kurabileceği bir platform olmalıdır.

Siyasi ifadelerin eğitim politikaları üzerindeki etkisi, öğrencilerin eğitim hakkını sınırlandırabilecek veya belirli bir ideolojiye dayalı bir eğitim anlayışını dayatabilecek potansiyel riskleri içermektedir. Bu durum, öğrenci hareketliliklerinin sadece ekonomik getiri düşüncesiyle yönlendirilmesi, eğitimde çeşitliliği ve öğrencilerin entelektüel gelişimini de göz ardı edebilecektir. Ancak bu eleştirilere rağmen uluslararası öğrenci hareketlilikleri, sadece eğitim alanında değil aynı zamanda kültürel diplomasi ve uluslararası ilişkiler açısından da önemli bir araç olarak görülmektedir. Politika oluşturucuların, ekonomik getiri yanında eğitim değerlerine de odaklanmaları, uluslararası öğrenci hareketliliklerinin sadece bir ekonomik araç olarak değil aynı zamanda kültürel ve eğitimsel bir zenginlik kaynağı olarak da değerlendirilmesini sağlayabilmektedir. Bu bağlamda uluslararası öğrenci hareketlilikleri ve bu hareketliliklere yön veren politikalar, insanların küresel ölçekte birbirlerine daha çok yakınlaşmalarını, anlayışlarını derinleştirmelerini ve dünya genelinde birbirlerine daha yakın hissetmelerini sağlayan bir köprü olarak görülebilmelidir. Bu deneyim, salt bireylerin eğitimleri üzerinde değil aynı zamanda küresel düzeyde daha anlayışlı bir toplum oluşturmak adına da büyük bir potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir.

Dünyada en başarılı üniversiteler nitelikli insan kaynağı havuzunu büyütme hedefini önceleyerek gerek öz katkılarıyla gerekse devlet destekleriyle uluslararası

öğrenci sayılarını artırabilmek için fiziksel, teknolojik, alt-üst yapı, sosyal ve akademik kapasitelerini artırma eğilimi içindedir. Bu aynı zamanda uluslararası öğrenci sayısını artıran üniversitenin ve bulunduğu devletin güçlü ve etkin bir kamu diplomasisi oluşturmasına katkı sağlamaktadır. Kalın, kamu diplomasisi kavramını, bir ülkenin küresel topluluğa aktarma hikâyesini sağlam ve ikna edici bir biçimde ifade etme çabası olarak tanımlamaktadır (Kalın, 2012, s. 145). William Rugh'a göre kamu diplomasisi, bir ülkenin menfaatlerine yönelik uluslararası alanda destek elde etme amacıyla yabancı toplulukları bilgilendirme, dahil etme ve etkileme sürecidir (Rugh, 2014, s. 1). Aslı Sancar ise kamu diplomasisini bir ülkenin başka toplumlar ile ilişki inşa etme süreci olarak tanımlamıştır (Sancar, 2012, s. 22). Uluslararası öğrenci hareketlilikleri, aslında çok daha kişisel ve sıcak bir bakış açısıyla incelendiğinde, bir ülkenin kapılarını genç beyinlere açma ve kültürler arası köprüler kurma amacını taşıyan çok değerli bir deneyimdir. Bu deneyim, sadece eğitimle sınırlı kalmayıp aynı zamanda kültürel alışveriş, sosyal bağlar, uzun vadeli dostluklar vb. önemli unsurları da içinde barındırmaktadır.

İlk olarak uluslararası öğrencilerin yaşadığı deneyim, bir ülkenin güzelliklerini ve zenginliklerini dünya genelinde daha geniş bir kitleyle paylaşma fırsatı sunabilmektedir. Yabancı öğrenciler, sadece sınıflarda öğrendikleri akademik bilgilerle değil aynı zamanda yerel kültürle etkileşimde bulunarak ziyaret ettikleri ülkelerin sanatını, müziğini ve geleneklerini daha derinlemesine keşfedebilmektedirler. Bu, bir ülkenin kültürel mirasını, uluslararası öğrenciler aracılığıyla dünya genelinde daha etkin bir şekilde tanıtılma fırsatını da beraberinde getirebilmektedir.

İkinci olarak uluslararası öğrenci hareketlilikleri, diplomasi alanında uzun vadeli ve sürdürülebilir etkiler yaratma potansiyeline sahiptir. Bu öğrenciler, eğitim aldıkları ülkelerde edindikleri bilgi ve deneyimleri kendi ülkelerine götürerek iki ülke arasındaki bilgi paylaşımını artırabilmekte, bu durum gelecekteki iş birlikleri ve ortak projeler için sağlam bir temel oluşturabilecektir. Ayrıca bu öğrenciler kendi ülkelerinde liderlik pozisyonlarına yükseldiklerinde eğitim aldıkları ülkelerle daha derin ve güçlü ilişkiler kurma potansiyeline sahip olabileceklerdir.

Üçüncü olarak uluslararası öğrenci hareketlilikleri, bir ülkenin kültürünü ve değerlerini doğrudan tanıtan bir araç olarak işlev görmektedir. Yabancı öğrenciler, eğitim aldıkları ülkede yaşayarak ve yerel topluluklara katılarak bu ülkelerin günlük yaşamını ve kültürünü içselleştirip kendi ülkelerine döndüklerinde bu deneyimleri paylaşarak iki ülke arasındaki algıyı olumlu bir şekilde etkileyebilirler.

Sonuç olarak uluslararası öğrenci hareketlilikleri, sadece bir ülkenin kamu diplomasisi stratejisinin önemli bir parçası olarak değil aynı zamanda bireysel düzeyde kişisel bir serüven ve kültürel zenginlik kaynağı olarak da değerlendirilmelidir. Bu öğrencilerin, bir ülkenin değerlerini taşıyan geleceğin liderleri olarak uluslararası iş birliği ve anlayışın temelini atmada kilit bir role sahip oldukları düşünülmektedir.

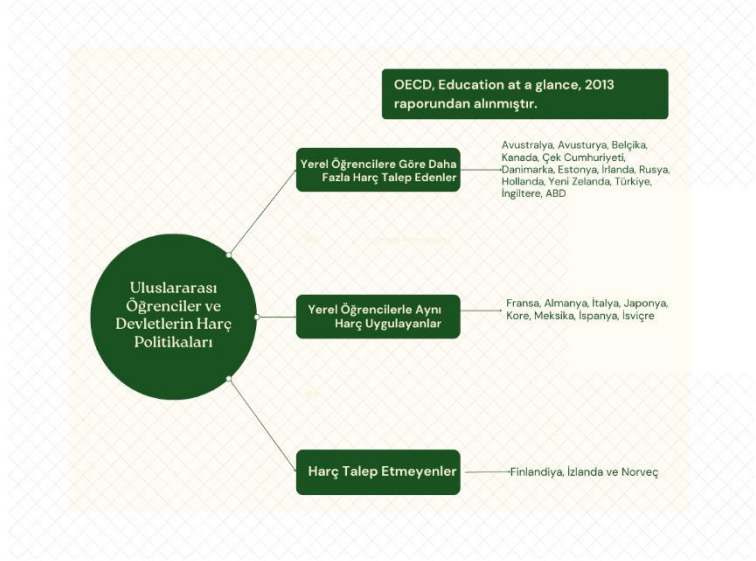
2. Uluslararası Öğrenciler İçin Uygulanan Politikaların Değerlendirilmesi

Küreselleşmeye olan ilginin artmasıyla dünyada uluslararası öğrenci hareketliliklerinin ciddi bir ivme kazandığı görülmektedir. 1999 yılında dünya üzerinde uluslararası öğrenci sayısı 2.000.000 civarındayken 2016 yılında 5.000.000'a kadar yükselmiş, OECD 2019 yılı verilerine göre ise 5.500.000 civarındadır. Bu öğrenci sayısının yaklaşık %70'i (3,5 milyon) OECD ülkelerinde yer almaktadır (OECD, 2018, s. 219). Avrupa Orta Çağı'ndan günümüze kadar akademik eğitim küresel bir çerçevede devam etmiş; Latince, derslerde ortak bir dil olarak kullanılmış ve uzmanlar ile öğrenciler düzenli olarak farklı ülkelerde eğitim almıştır. Bu sürecin ardından Avrupa'da yaşanan uluslararası öğrenci artışının büyük oranda Bologna ve Lizbon Bildirgeleri ile Avrupa Yükseköğretim Alanı'ndaki gelişmelere paralel olarak gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Bu politika reformları ve genel Avrupa vatandaşlığı düzenlemeleri, lise sonrası eğitimde öğrenci hareketliliğinin artmasına neden olmuştur (Douglass ve Edelstein, 2009, s. 7). Ana dili İngilizce olan Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve İngiltere, uluslararası öğrencilerin öncelikli tercihleri olurken alternatif olarak İngilizce konuşulmayan Rusya, Almanya ve Fransa bi-

rer cazibe merkezi olmuştur. Ancak son yıllarda bu ülkelerin dışında kalan coğrafyalarda da uluslararasılaşma anlamında önemli yol katedilmiştir. Top International Managers in Engineering Association tarafından paylaşılan uluslararası öğrenci hareketlilikleri raporuna göre Türkiye ve Çin 2013 yılından itibaren uluslararası öğrencilere ev sahipliği anlamında yaklaşık %100 oranında bir artış sağlamıştır (International Student Mobility, 2021). Bir diğer dikkate değer bir şekilde artış gösteren ülke ise Belçika'dır.

Literatürde uluslararası öğrencilerin ülke tercihlerini etkileyen bazı faktörler dikkat çekmektedir. Maniu'ya göre bu faktörler istihdam imkanları, eğitim-yaşam maliyetleri, kurumların marka değeri ve itibarlarıdır (Maniu, 2014, s. 37-42). Bhati ve Anderson'a göre, Maniu ile maliyetler, istihdam vb. etkenler ortak faktörlerken Maniu'ya ek olarak ebeveynlere yakınlık ve iklim faktörlerine dikkat çekilmiştir (Bhati ve Anderson, 2012, s. 1706-1713). Li ve Bray, 2007 yılında yaptıkları bir çalışmada akademik yetkinlikler, sosyal ve kültürel değerler, ekonomik unsurlar ve uluslararasılaşma faktörleri üzerinde durmuştur (Li ve Bray, 2007, s. 791-818). 2009 yılında Mavondo ve arkadaşlarının yaptığı diğer bir çalışmada ise uluslararası öğrencilerin denizaşırı ülkelerde yeni bir yaşam kurma isteği tercih edilebilirlik bakımından önemli bir etken olmuştur (Li, Mavonda ve Qui, 2009, s. 1-7).

Uluslararası öğrenci hareketliğinin önündeki en büyük engel eğitim masrafları olarak ortaya çıkmaktadır. Yurtdışında eğitim almak bir bedel ödemek ile mümkün olmakta ve bu bedel herkes tarafından karşılanamamaktadır. Ancak hareketliliğe katılan öğrencilerin çoğunluğu, eğitim giderlerini finans kuruluşları veya devletler arası anlaşmalarla karşılamaktadır. Buna rağmen Uluslararası öğrenci hareketliliğinin çok yoğun bir şekilde yaşandığı bu dönemde bile bazı ülkeler halen uluslararası öğrencilerden ücret talep etmektedir (Varghese, 2008, s. 24).

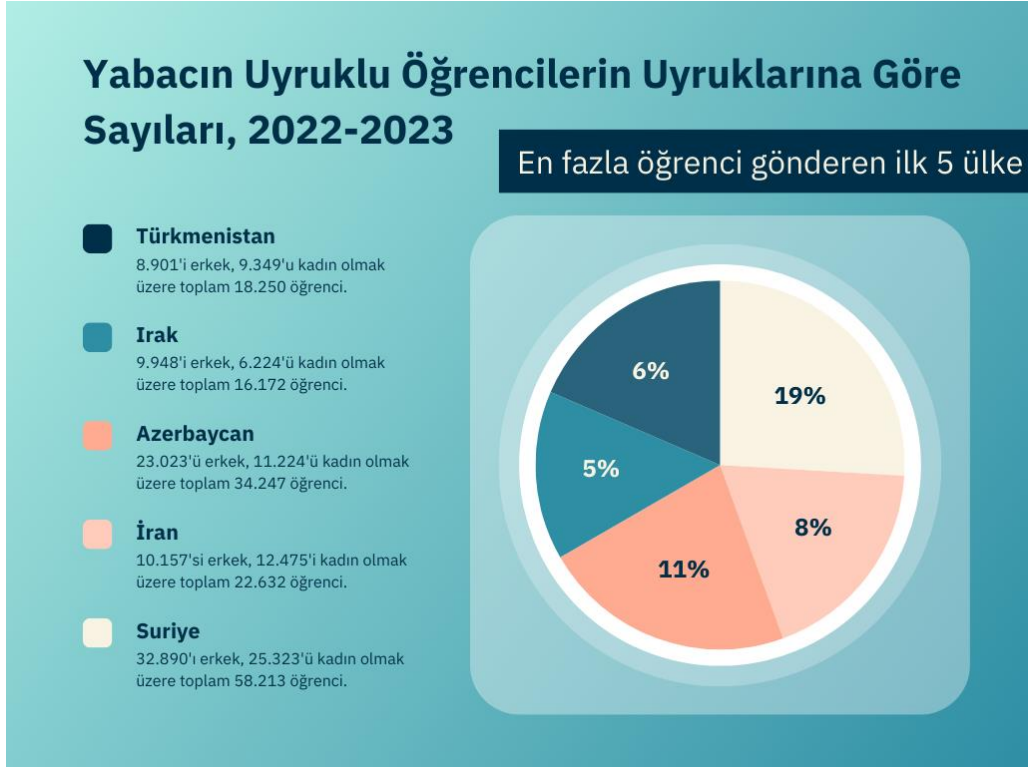

Şekil 1: Uluslararası Öğrencilere Yönelik Devletlerin Harç Politikaları (OECD, 2013).

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Kanada gibi ülkeler, kendi vatandaşlarına göre uluslararası öğrencilere daha yüksek harç ücreti uygulayanlar arasında yer almaktadır. Bu bulgu, öğrenci tercihlerinde harçların başlı başına belirleyici bir etken olmadığını göstermektedir. Son zamanlarda ABD'nin uluslararası öğrenci pazarındaki gücünün azalması, ABD'ye kıyasla daha uygun maliyetli uluslararası eğitim fırsatları sunan, aynı zamanda İngilizcenin ana dil olduğu ülkelerin sayısının artışıyla bağlantılı olabileceği ifade edilmektedir (Özoğlu, Gür & Coşkun, 2012, s. 26).

İngilizce konuşulan ülkeler, uluslararası öğrenciler için tercih edilebilirliği yüksek destinasyonlardır. Ancak Türkiye, İngilizce yerel dil olmamasına rağmen son yıllarda uluslararası öğrenciler için önemli bir çekim merkezi olmuştur. 1992 yılında sunulan açılımı “Büyük Öğrenci Projesi” olan BÖP ile Türkiye’de uluslararası öğrenciler için politikalar oluşturulmaya başlanmıştır. 21. Yüzyılın başlarından iti-

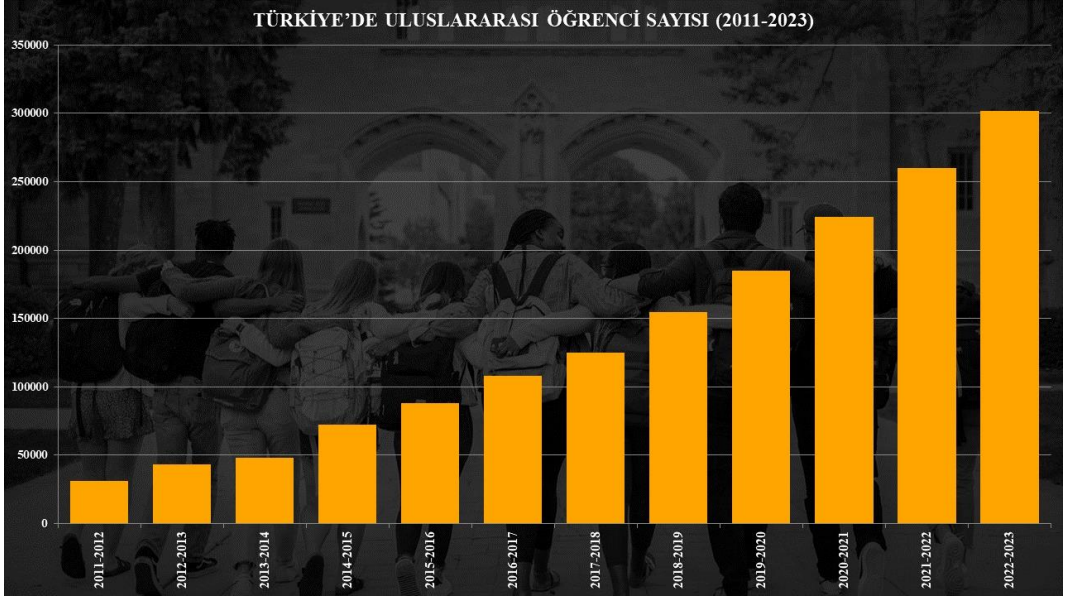
baren bu konuda nicel başarılar elde edilmeye başlanmış ve bu öğrencilerle koordinasyonu sağlamak amacıyla Yurtdışı ve Akraba Topluluklar Başkanlığı kurulmuştur (TGSP, 2021. s. 22). Yükseköğretim Kurulu'nun uluslararasılaşma politikası doğrultusunda YÖK bünyesinde Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı kurularak uluslararası öğrencilere yönelik stratejiler ve politikalar merkezden yürütülmektedir. Kurumsal anlamda politikaları oluşturan YÖK, "Uluslararasılaşma Strateji Belgesi" ile uluslararası değişim programlarından yararlanan öğretim elemanı ve öğrenci sayısını artırmayı, yabancı dilde eğitim sunan bölümlerin açılması ve desteklenmesi, burs olanaklarının artırılması vb. hedeflerle bu politikaları deklare etmiştir. Uluslararası öğrencilere sunulan başlıca imkanlardan olan yurt hizmeti ve burs olanakları, Türkiye'nin başarı ile yürüttüğü politikalarıdır. Türkiye Bursları adı altında yürütülen burs faaliyetlerinden 2021 yılında yaklaşık 180 ülkeden 165.000 öğrenci faydalanmıştır. Türkiye Bursları 2022 raporuna göre Dünya genelinde 150.000'den fazla Türkiye'deki üniversitelerden mezun bulunmaktadır. Ek olarak 2022 yılında 4.199 öğrenci daha bu burslar kapsamında mezun olmuştur (Türkiye Bursları, 2022). Bu bağlamda öğrenciler sadece nakdi bir destek almayıp üniversite ücretleri karşılanıp barınma sorunları ortadan kaldırılmakta, sağlık sigortasından faydalanmakta ve uçak bileti masrafları karşılanmaktadır. Ayrıca Türkiye Bursları kapsamında burs alan uluslararası öğrencilere Türkçe dil kursu da verilmektedir. Bütüncül bir bakış açısıyla Türkiye Bursları dünya üzerinde en detaylı ve yürütülme başarı oranı en yüksek burs programlarından birisi olarak ifade edilmektedir (Türkiye Bursları, 2022). Türkiye Bursları haricinde YÖK tarafından YÖK Uluslararası Öğrenci Bursu ve YÖK Teknoloji Bursu da uluslararası öğrencilere sunulan burslar olarak ifade edilmektedir (Yükseköğretimde Hedef Odaklı Uluslararasılaşma, 2021).

Şekil 2: Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Uyruklarına Göre Dağılımı (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2021)

2011 yılında Türkiye’de yaklaşık 31.000 olan uluslararası öğrenci sayısı 10 yıl sonra 224.000’e kadar yükselmiş, yaklaşık 8 kat artmıştır. YÖK verilerine göre 2022-2023 eğitim öğretim döneminde Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 301.694 olarak güncellenmiştir. (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2022). 2022-2023 eğitim öğretim döneminde Türkiye’ye öğrenim görmeye gelen uluslararası öğrenciler incelendiğinde 301.694 öğrencinin 58.214 tanesi Suriye Arap Cumhuriyeti pasaportuna sahip öğrencilerdir. Bu aynı zamanda 2022-2023 döneminde Türkiye’ye öğrenci gönderen birinci ülke toplam uluslararası öğrenci sayısına göre %19,29 oranla Suriye demektir. En fazla öğrenci gönderen Suriye’yi, 34.278 öğrenci ile %11,36 orana sahip Azerbaycan takip etmektedir. En fazla öğrenci gönderen iki ülkeden birincisi olan Suriye 2021 yılı verileriyle

kıyaslandığında 2022 yılında öğrenci sayısını yaklaşık 10.000 artırırken Azerbaycan yaklaşık 10.000 daha az öğrenci göndermiştir (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2021).

Şekil 3: Türkiye'de Uluslararası Öğrenci Sayısı 2011-2023 (Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, 2022)

Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Sayısı 2011-2012 döneminde 31.170'tir. Her yıl düzenli bir şekilde bu sayı artmış olup 2022-2023 döneminde ise 2011-2012 dönemine göre yaklaşık 10 kat artırma başarısı gösteren Türkiye 2023 yılında 301.694 uluslararası öğrenci sayısına ulaşmıştır.

Uluslararası öğrencilerin Türkiye'yi tercih sebeplerinden birisi ülkenin bulunduğu coğrafyadır. Nitekim Avrupa, Ortadoğu, Asya ve Afrika dörtgeninin içinde yer alması Türkiye'yi avantajlı kılmaktadır. Türkiye'nin kültürel yapısı, farklı inançlara ev sahipliği yapması vb. sosyolojik etmenler de uluslararası öğrencilerin tercih sebepleri arasında yer almaktadır. Türkiye'nin çeşitli uluslararası programlara (Erasmus) dahil olması da ilgiyi artırmaktadır. Türkiye'nin Avrupa'ya yakınlığı, öğrencilerin eğitim alabileceği gelişmiş ülkeler (ABD, Kanada, İngiltere) ile

karşılaştırıldığında daha uygun maliyetler sunması ve aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin devamı olma kimliğini vurgulayarak özellikle Ortadoğulu ve Müslüman kimliğe sahip Afrikalı öğrenciler için daha cazip bir seçenek olmasını sağlamaktadır (Tekin, 2019, s. 133-135).

Türkiye'nin 2014 yılında ortaya koyduğu 10. Kalkınma Planı'nın önemli başlıkları araştırmanın niteliğini artırma, yükseköğretimde kalitenin artırılması ve uluslararasılaşma algısını güçlendirmek olmuştur (Çetinsaya, 2014, s. 63). Eğitimciler Birliği Sendikası tarafından her yıl düzenli bir şekilde yayımlanan Yükseköğretime Bakış raporunda Türkiye'nin eğitim politikalarına yönelik tavsiyelerde bulunmaktadır. 2018 yılında yayımladığı raporda uluslararasılaşma özelinde etkin, uygulanabilir bir strateji ortaya konulmasını ve bu kapsamda özel tedbirlerin alınmasını tavsiye etmiştir (Gür vd., 2018, s. 27). Öz bir ifadeyle Türkiye, kadim medeniyetinden aldığı ilhamla içinde bulunduğu 21. Yüzyılda gerek akademik ve ekonomik anlamda gerekse sosyolojik açıdan azımsanmayacak kadar değerli paya sahip uluslararası öğrenci hareketlilikleri için çeşitli politikalar üretmektedir.

Türkiye'nin böylesine destekçi bir tutum sergileyen uluslararası öğrenci politikasına rağmen Nkoko tarafından 2016 yılında yapılan çalışmada elde edilen bulgular dikkat çekicidir. Türkiye'de öğrenim görüp mezun olan uluslararası öğrencilerin %63'ü Türkiye'de kalmak istememektedir. Söz konusu bu kitle, birincil sebep olarak ülkelerinin gelişimi için çalışmak istediklerini ifade etmektedir. Diğer bir dikkat çekici bulgu ise Türkiye'de kalmak isteyen %37'lik kitlenin %3'ü de Türkçe becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir (Nkoko, 2016, s. 45).

Kuzey Avrupa ülkeleri, yerel öğrencilerin vizyonlarını genişletmelerine ve küresel bir anlayış geliştirmelerine destek olmak amacıyla uluslararası öğrenci hareketliliğini teşvik etmektedir. Bazı devletler bir beyin göçü olarak uluslararası öğrenci hareketliliklerini kullanırken Güney Afrika gibi bazı ülkeler, kıta içerisinde hareketliliği artırma çabası içindedirler (Bhandari, Belyavina & Gutierrez, 2011, s. 199). 1950'li yıllardan bu yana dünya genelinde en çok tercih edilen ülkelerden biri olan Amerika Birleşik Devletleri, uluslararası öğrencilere ev sahipliği yaparak

yükseköğretimde önemli bir rol oynamaktadır. Amerikan üniversiteleri, özellikle 1970'li ve 1980'li yıllarda dünya çapında üst düzey araştırma kurumları olmalarıyla tanınarak ABD'yi eğitimde uluslararasılaşma anlamında zirveye taşımışlardır (Wildavsky, 2010, s. 31). OECD'nin 2014 yılı raporuna göre Amerika Birleşik Devletleri, uluslararası öğrenciye sahip olma konusunda toplam yükseköğretim öğrenci sayısına oranla (%16) pastanın birincil sahibi olmuştur (OECD, 2014). Amerika Birleşik Devletleri'ni uluslararası öğrenci hareketliliğinde zirvede yer almasını sağlayan özelliklerinden bir tanesi, öğrenci hareketliliğine ilişkin politikalarının uygulanmasını bağımsız kuruluşlara emanet ederek bu pazardaki rekabeti arttırmayı hedeflemiş ve başarıya ulaşmasıdır (Bhandari, vd., 2011, s. 199). Amerika Birleşik Devletleri'nin uluslararası öğrenci hareketliliğinin temel destinasyon olmasının ülke ekonomisine katkısı da azımsanmayacak kadar yüksektir. Yılmaz tarafından 2018 yılında yapılan bir çalışmada 2014 yılında uluslararası öğrencilerin ABD ekonomisine toplam katkısı 26.792.000 dolar olarak saptanmıştır (Yılmaz, 2018, s. 57). Amerika Birleşik Devletleri'nin Dışişleri Bakanlığı'nı yapmış olan Mr. Rice, uluslararası öğrenci hareketliliğinin dikkate alınması gerektiğini aynı zamanda bu meselenin Milli Güvenlik Belgelerinde fikri mücadele özelinde önemsendiğini belirtmiştir (Patterson ve Gallagher, 2009, s. 180).

Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın etkin bir şekilde yürütüldüğü İngiltere ise uluslararası öğrencilerin direk muhatabı konumunda bulunan United Kingdom Council for International Student Affairs kurulu aracılığıyla politikalarını geliştirmektedir. Bu kurul, uluslararası öğrencilere yönelik destekleri artırmak, uluslararası eğitimin ülke çapında sağladığı faydalar konusunda toplumsal bilinç uyandırmak, bu alanda istihdam edilen personelin mesleki becerilerini artırmak öncelikli hedefleridir. Bunun yanı sıra bu kurul, hükümetin uluslararası öğrencilerle ilgili izlediği politikaları yakından takip etmekte, yayınlamakta ve kulis faaliyetleri aracılığıyla bu politikalara öğrencilerin çıkarları doğrultusunda etki etmeye çalışmaktadır (Özoğlu, vd., 2012, s. 40). Nitekim bu kurul çalışmalarıyla OECD raporlarında uluslararası öğrenci sayısının yükseköğretim öğrenci sayısına göre %13

oran ile İngiltere'yi Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra ikinci sıraya taşımıştır (OECD, 2014).

Uluslararası öğrenciler için Avrupa'da popüler bir destinasyon olan Fransa'da ise bu öğrencilere yönelik devlet yardımları ve işe alım teşvikleri dikkat çekmektedir. Fransa, kabul almış uluslararası öğrencilere vize kolaylığı sağlamanın yanında diğer elçiliklerle iş birliğine önem vermiş ve bunun sonucunda çeşitli burs olanakları sunarak uluslararası öğrencileri ülkesine kazandırmaktadır. Douglass ve Edelstein, yaptıkları bir çalışmada bu öğrencilere çeşitli branşlarda mesleki İngilizce kursları sunulduğunu belirtmektedir (Douglass ve Edelstein, 2009, s. 2-4).

Council of Ministers of Education, Kanada'da uluslararası öğrenci hareketliliği organize etmek için kurulan ulusal bir konseydir. Bu konsey, öğrencilerle hareketliliğin başlangıcından mezuniyet sonrası istihdamına kadarki tüm süreçte iyileştirmeleri yapması ve somut sonuçlar elde etmesiyle dikkat çekmektedir. Söz konusu bu kapsamda yapılan çalışmalar Kanada'nın istihdam politikasında önemli bir yer tutmakta ve CMEC 2011 raporuna göre Çinli ve Koreli öğrencilerin yükseköğrenim pastasındaki payının yüksek olduğu görülmektedir (CMEC, 2011, s. 13).

Düşük eğitim maliyetleri, ana dilin İngilizce olması, istihdam çeşitliliği vb. özelliklerle uluslararası öğrenciler için ilgi çekici olan Avustralya, özellikle lisansüstü programlardaki uluslararası öğrenci yoğunluğu ile önem arz etmektedir. Ayrıca Amerika'da yaşanan 11 Eylül olayından sonra Amerikan hükümetinin uyguladığı sert vize politikaları, Avustralya'nın uluslararası öğrenci sayısını arttıran önemli bir etken olmuştur. Bakıldığında Avustralya'nın genellikle Asya kökenli öğrenciler için tercih edilen bir destinasyon olduğu görülmektedir. Nitekim Forbes ve Hamilton yaptıkları çalışmalarında, Avustralya'daki öğrencilerin çoğunluğunun Çin, Endonezya ve Singapur kökenli olduklarını saptamışlardır (Forbes ve Hamilton, 2004, s. 503).

Devletlerin uluslararası öğrencileri çekmek için uyguladığı politikaların yanı sıra küresel anlamda bu hareketliliği artırabilmek için çeşitli uluslararası örgütlerin

faaliyetleri de söz konusudur. Literatürde, birçok atfın Dünya Bankası tarafından yayımlanan raporlara ait olduğu görülmektedir. 21. yüzyılın ilk on yılında Dünya Bankası yayımladığı raporlarla yükseköğrenimin ekonomik ve sosyolojik büyümeye etkisini tartıştığı görülmektedir. Böylelikle dikkatleri çeken yükseköğretimde uluslararasılaşma düşüncesi, UNESCO'nun da ilgi odağında olmuş, 1998 ve 2009 yıllarında bu alanda iki ayrı konferans organize etmiştir. Bu çalışmaların da katkılarıyla uzak doğu ülkelerindeki çeşitli üniversiteler hızlıca uluslararasılaşmada ciddi mesafeler katetmiş ve bu ülkelerde yükseköğretimde iş birliğinin üstünde daha çok durulmuştur.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin bu olumlu yansımalarının yanı sıra bu hareketliliğin ülkelere zarar verdiği eleştirileri de bulunmaktadır. Özellikle Amerikalı araştırmacılar, Amerika'da eğitim alan bazı öğrencilerin ülkelerine döndüğünde üstlendikleri üst düzey kamu görevlerine dikkat çekerek anti-Amerikan eylemlerde bulduklarını, Harvard Üniversitesi'nde eğitim alan ve meşhur Harbor baskınının öncülerinden olan Japon komutan Yamamoto, Amerika'nın sosyo-kültürel yapısına hep eleştiriyle yaklaştığı iddiasıyla Mısırlı fikir adamı Seyyid Kutub ve Pensilvanya'da üniversite eğitimi gören sosyalist fikirleriyle Afrika genelinde tanınan Ganalı siyasetçilerden Nukrumah örnekleriyle açıklamaktadırlar (Kramer, 2009).

Sonuç ve Öneriler

Uluslararası öğrenci hareketliliği ve bu alandaki uygulanan politikalar, sadece eğitim sistemleri üzerinde değil aynı zamanda toplumlar arasındaki bağları güçlendiren önemli bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Uluslararası öğrenci hareketliliği, kültürler arası anlayışı artırmanın yanı sıra bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ederek dünya genelindeki üniversiteler arasında bir köprü oluşturmaktadır. Bu hareketlilik, öğrencilerin sadece akademik anlamda değil aynı zamanda kültürel ve sosyal anlamda da zenginleşmelerine olanak tanımaktadır. Ancak bu olumlu etkilerin yanında uluslararası öğrenci hareketliliği beraberinde bazı zorlukları da getirmektedir. Öncelikle dil bariyerleri ve kültürel uyumsuzluklar, uluslararası

öğrencilerin eğitim deneyimini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu zorluklar hem akademik başarıyı hem de genel öğrenim deneyimini olumsuz etkileyerek öğrencilerin motivasyonunu azaltabilmekte, ayrıca maliyet faktörü de göz ardı edilmemelidir. Bazı ülkelerde yüksek öğrenim ücretleri ve yaşam maliyetleri, öğrencilerin bu deneyime katılımını kısıtlamaktadır.

Uygulanan politikaların değerlendirilmesi hem olumlu hem de olumsuz etkilerin anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Politika yapıcılarının, sadece uluslararası öğrenci sayısını artırmak değil aynı zamanda bu öğrencilere destek sağlamak amacıyla kapsamlı politikalar oluşturmaları önemlidir. Dil eğitimi, kültürel entegrasyon, finansal destek vb. konularda daha fazla çaba sarf edilmesi, uluslararası öğrenci hareketliliğinin olumlu sonuçlarını artırabilecektir.

Gelecekteki gelişmeler açısından uluslararası öğrenci hareketliliği, dijitalleşme, uzaktan eğitim vb. teknolojik ilerlemelerin etkisiyle yeni dinamiklere sahne olabilir. Yeni politika yaklaşımları, küresel olaylar ve ekonomik değişimler, uluslararası öğrenci hareketliliğinin şekillenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda politika yapıcılarının esnek ve adaptasyon yeteneği yüksek politikalar geliştirmeleri, gelecekteki belirsizliklere karşı hazırlıklı olmalarını sağlayabilir.

Sonuç olarak uluslararası öğrenci hareketliliği, küresel eğitim ortamını zenginleştiren, kültürler arası anlayışı artıran ve öğrencilere farklı perspektifler sunan bir olgudur. Ancak bu hareketliliğin başarılı olabilmesi için etkin politika oluşturma ve bu politikaların sürekli olarak gözden geçirilmesi gerekmektedir. Gelecekteki gelişmelere uyum sağlayabilecek, çeşitlilik ve kapsayıcılığı destekleyen politikalar, uluslararası öğrenci hareketliliğini sürdürebilir ve verimli bir şekilde yönlendirebilir. Uluslararası öğrenci hareketliliği, küresel eğitimde eşsiz bir öneme sahip olmasına rağmen bazı politika yapıcılar tarafından gerektiği kadar önemsenmemektedir. Politika yapıcılar makalede bahsedilen zorluklara karşı ve Türkiye'nin bu alanda ileriye gidebilmesi için somut çözüm önerileri getirmelidir. Bu bağlamda üniversitelerin araştırma merkezlerinin kapasitelerinin geliştirilmesi, son yıllarda artış gösteren kalite çalışmalarının uluslararası alanda yarışabilecek seviyeye

getirilmesi, üniversitelerde uluslararası öğrencilere yönelik eğitim, ekonomik imkanları, güvenlik, barınma vb. temel parametreleri ölçen anketler uygulanarak uluslararası öğrencilerin önemsendiğinin hissettirilmesi, üniversitelerin belirli coğrafyalara yoğunlaşarak belirlenen coğrafyaların personel ihtiyaçlarına göre eğitim-öğretim programlarının lisansüstü dahil olmak üzere açılması, Türkiye’de eğitim faaliyetlerinin ve imkanlarının yurtdışında tanıtımı için başta tanıtım ajansları olmak üzere üniversitelere, büyükelçiliklere, eğitim müşavirliklerine, bununla ilgili çalışan sivil toplum kuruluşlarına daha çok sorumluluk ve destek verilmesi, hoşgörü teması baz alınarak ırkçılıkla mücadele edilmesi, uluslararası öğrencilerin kendi kültürlerini sergileyebilecekleri etkinliklerin yürütülmesi ve vatandaşların bu programlara katılımını sağlayarak uluslararası öğrencilerin Türk toplumuna entegre edilmesi, uluslararası öğrencilerin Türkiye’de istihdam edilmesinin teşvik edilmesi ve üniversitelere başvurularını daha sadeleştirmek için merkezi İngiltere’deki Universities and Colleges Admissions Service (UCAS) benzeri merkezi, çok dilli başvuru sisteminin hayata geçirilmesi, göçmenlikle ilgili yasaların güncellenerek vize formlarının iyileştirilmesi ve vizede kolaylık sağlanması, uluslararası öğrencilere eğitim bursları ve finansal desteklerin iyileştirilmesi, öğrencilere yönelik akademik danışmanlık ve mentörlük faaliyetlerinin uygulanması, yaygınlaştırılması vb. başlıca öneriler hızlı bir şekilde hayata geçirilmelidir. Bu adımlar, politika yapıcılar tarafından değerlendirilerek hayata geçirildiğinde uluslararası öğrencilerin eğitim deneyimlerinin iyileştirilebilmesi ve küresel eğitim sistemlerine daha kapsayıcı bir katkı sağlayabilecekleri düşünülmektedir.

Kaynakça

- Bhandari, R., Belyavina, R. & Gutierrez, R. (2011). Student Mobility and the Internationalization of Higher Education: National Policies and Strategies from Six World Regions (A Project Atlas Report). Journal of international Students. New York.
- Bhati, A. & Anderson, R (2012). Factors Influencing Indian Student’s Choice of Overseas Study Destination. Social and Behavioral Sciences, 46, 1706–1713.
- Council of Ministers of Education, Canada (CMEC). (2011). Bringing Education in Canada to the World, Bringing the World to Canada: An International Education Marketing Action Plan for Provinces and Territories. http://www.cmec.ca/Publications/Lists/Publications/Attachments/264/COF_Bringing_Ed_to_Canada_Eng_final.pdf

- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası. Yükseköğretim Kurulu, Eskişehir.
- Douglass, J. A. & Edelstein, R. (2009). The Global Competition for Talent. Center for Studies in Higher Education Research & Occasional Paper Series: CSHE.8.09, 1-22.
- Forbes, L. & Hamilton, J. (2004). Building an International Student Market: Educational-balanced Scorecard Solutions for Regional Australian Cities. *International Education Journal*, 5(4), 502-520.
- Gür, B.S., Çelik, Z. & Yurdakul, S. (2018). Yükseköğretime Bakış 2018: İzleme ve Değerlendirme Raporu. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi, Ankara.
- International Student Mobility Report (2021). https://timeassociation.org/wp-content/uploads/2021/10/TIME_Association_International_Mobility_Report.pdf adresinden 20 Kasım 2023 tarihinde alınmıştır.
- Kalın, İ. (2012). Türk Dış Politikası ve Kamu Diploması. A. Özkan ve T. E. Öztürk (Ed.) Kamu Diploması (s.145-160) içinde. TASAM Yayınları.
- King, K. (2011). The Geopolitics of Overseas Scholarships & Awards Old and New Providers, East & West, North & South. *Norrag News* 45. <https://resources.norrag.org/resource/26/the-geopolitics-of-overseescholarships-and-awards-old-and-new-providers-east-and-west-north-and-south>, Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2019
- Kramer, P. A. (2009). Is the World Our Campus? *International Students and us Global Power in the Long Twentieth Century. The Journal of the Society for Historians of American Foreign Relations Diplomatic History*, 33(5), 777.
- Li, M. & Bray, M. (2007). Cross-Border Flows of Students for Higher Education: Push-Pull Factors and Motivations of Mainland Chinese Students in Hong Kong and Macau. *Higher Education*, 53, 791-818.
- Li, Y. Mavondo, F. T. & Qui, L. (2009). Factors Influencing the Choice of Overseas Study by Undergraduate and Postgraduate Chinese Students. D. Tojib (Ed.), *Australian and New Zealand Marketing Academy Sustainable Management and Marketing Conference* (s. 1-7) içinde. Australia: ANZMAC.
- Maniu, I & Maniu, G. C. (2014). Educational Marketing: Factors Influencing the Selection of a University. *Practical Application of Science*, 2(3), 37-42.
- Nkoko, M.M. (2016). Yurtdışında Eğitimin Zorlukları: Türkiye, Akdeniz Üniversitesi Uluslararası Öğrenciler Örneği, [Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- OECD. (2013). *Education at a Glance 2013: Oecd Indicators*. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2013-en> adlı internet sitesinden 12.01.2024 tarihinde alınmıştır.
- OECD. (2014). *Indicator C4: Who Studies Abroad and Where? In Education at a Glance 2014: OECD Indicators*, Paris: OECD.
- Özoğlu, M. Gür, S. B. & Coşkun, İ. (2012). Küresel Eğilimler Işığında Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler, Ankara: SETA.
- Patterson E. D. & Gallagher J. (Ed.) (2009). *Debating the War of Ideas*, Palgrave Macmillan. s. 180.
- Rugh, W. A. (2004). *Engaging the Arabs and Islamic Worlds Through Public Diplomacy*. Washington: The Public Diplomacy Council.
- Sancar, G. A. (2012). *Kamu Diploması ve Uluslararası Halkla İlişkiler*. Beta Yayınları
- Tekin, E. (2019). *Çalışma Hayatında Uluslararası Öğrenciler: İstanbul Örneği, [Yüksek Lisans Tezi]*. T.C. Marmara Üniversitesi.
- TGSP (2021). *Sivil Toplum Kuruluşları İçin Bir Rehber Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler* (1. Baskı). Türkiye Gençlik STK’ları Platformu. Ankara.

- Türkiye Bursları (2022). www.turkiyeburslari.gov.tr/hakimizda adresinden 22 Kasım 2023 tarihinde alınmıştır.
- Varghese, N.V. (2008). Globalization of Higher Education and Cross-Border Student Mobility, International Institute of Educational Planning. http://www.unesco.org/iiep/PDF/pubs/2008/Globalization_HE.pdf. adlı internet sitesinden 15 Kasım 2013 tarihinde alınmıştır.
- YBYS (2021). Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, <https://istatistik.yok.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 22 Aralık 2023.
- YBYS (2022). Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi <https://istatistik.yok.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 22 Aralık 2023.
- Yılmaz, G. (2018). Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Bağlamında Karşılaştırmalı Akademik Kariyer Süreci [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yükseköğretimde Hedef Odaklı Uluslararasılaşma (2021). www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2021/yuksekokretimde-hedef-odakli-uluslararasi-lasma.pdf adresinden 2 Ocak 2024 tarihinde alınmıştır.
- Wildavsky, B. (2010). *The Great Brain Race: How Global Universities Are Reshaping the World*. Princeton University Press.

Extended Abstract

Host countries prepare and implement public policies for international student mobility. In this study, the development of international student mobility is explained concisely and international student mobility in Turkey and the world is explained in a comparative manner, emphasizing that this mobility is essentially a public diplomacy activity. Finally, it is aimed to contribute to the elimination of structural problems by making various suggestions so that Turkey can have a greater share in international student mobility. This study aims to be an important resource for policy makers and practitioners by scanning the literature with MAXQDA 2020 and preparing a bibliography with Mendeley, differentiating it from similar studies in the literature on some topics.

Globalization emerges as one of the most significant and profound transformations of our age. This phenomenon, along with the acceleration of technological advances, has led to significant changes in economic, cultural and social areas around the world. Especially in the field of education, the effects of globalization are quite evident. In this context, international student mobility stands out as one of the leading consequences of globalization.

With the impact of globalization and developments in communication and transportation technologies, global distances have decreased. This has allowed students to gain the courage to explore educational opportunities and take advantage of more opportunities internationally. The demand for high-level educational institutions, especially in developed countries, has increased on a global scale, and this has increased international student mobility.

With the increase in international student mobility, their contributions to the education sector have become significant. Experiencing different cultures and creating international networks increases global cooperation and understanding among students. This supports them in gaining skills that will enable them to work more effectively in future leadership positions and in the global business world.

However, there are also some challenges that international student mobility brings with globalization. In particular, factors such as visa policies, language barriers and cultural

adaptation problems may prevent students from taking full advantage of international education opportunities. Therefore, the international community needs to make greater efforts to overcome these obstacles.

Turkey is one of the countries where international student mobility is increasing. Turkey has become an attractive destination for international students with its high-quality educational opportunities and cultural diversity. Steps should be taken to support the increase in Turkey's international student mobility, such as providing more scholarships and support programs.

The fact that international students make significant economic and social contributions to the countries they host is increasingly accepted today. These students contribute not only to educational purposes, but also to their society economically, culturally and intellectually.

First of all, it is important to focus on the economic contributions of international students in their host countries. In addition to the money they spend on education, these students also vitalize the economy with their living expenses, accommodation, food and beverage and other expenses. Moreover, some international students also contribute to the local workforce by obtaining work permits, a factor that supports economic growth. Additionally, the contributions of international students in the context of human capital should not be ignored. These students graduate as well-equipped individuals with the education they receive, and with these qualifications, they benefit both their own countries and the countries they host. With the knowledge and experience they gain during their education, they become competitive in the global job market. In addition, cultural exchange and increased mutual understanding also contribute to the development of human capital. From a social perspective, with the increase in international students, cultural diversity and cultural exchange also increase. The coexistence of different cultures contributes to the society becoming more tolerant and accepting of diversity. This may support the development of social harmony and a culture of coexistence. Additionally, international students' contributions to their society become more evident as their interactions with local people increase. For example, through activities such as participation in cultural events, language learning and volunteer work, international students can actively participate in the local community. From a cultural perspective, Turkey's hosting of more international students can increase the country's cultural impact by ensuring greater international recognition and dissemination of Turkish culture as well as Turkish. This situation allows Turkey to play a more effective role in the field of cultural diplomacy.

Developed and developing countries are developing various policies and incentives to benefit more from international student mobility. Moreover, recently, one of the most challenging problems faced by higher education institutions is how to achieve and gain competitive advantage in an environment where the global market is increasing and competition is intensifying. The increase in competition has been directed towards the goal of each higher education institution gaining an international identity. These countries aim to both support economic growth and develop human capital by increasing the number of international students. In this context, incentives such as scholarship opportunities, job and internship opportunities are offered, and educational institutions organize various programs to attract international students.

However, there are some important factors to consider in the process of increasing international student mobility. For example, issues such as the flexibility of visa policies, language education opportunities, cultural integration and support services are important factors affecting the preferences of international students.

International students and student mobility are now considered important tools for public diplomacy. Research conducted in this field reveals that international students not only receive education in the countries they are in, but also contribute to increasing cultural exchange and mutual understanding. This shows that international students help strengthen diplomatic relations by building bridges between host countries and their home countries. International student mobility is a public diplomacy tool that contributes to increasing trust between countries and helps strengthen diplomatic relations by providing a better understanding of the culture and values of host countries.

However, in order for international student mobility to be used as an effective tool for public diplomacy, various factors need to be taken into account. For example, the quality of support and services offered by host countries plays an important role in public diplomacy by affecting the satisfaction level of students. In addition, implementing policies that support the integration of international students and organizing events that encourage cultural interaction also increase the impact of public diplomacy.

Finally, globalization leads to increased international student mobility, allowing bridges to be built between various cultures and strengthening diplomatic relations. In addition to contributing economically and socially in the countries they visit, international students increase cultural exchange by sharing these experiences when they return to their home countries. These mobilities have an important place in the public diplomacy strategies of host countries. Host countries aim to strengthen diplomatic relations with the support and services they offer to international students. Policies that support the integration of international students and activities that encourage cultural interaction increase the effectiveness of public diplomacy. In this context, international student mobility is considered an important public diplomacy tool at the global level. However, in order to fully utilize this potential, host countries need to increase the quality of support and services and strengthen their integration policies. Turkey's hosting of more international students can provide various economic, social and cultural benefits. However, in order to manage this process successfully, it is important to provide appropriate conditions and increase support for the needs of international students. In this way, Turkey can become a more attractive destination for international students and the country's influence in the global arena can increase. In the first part of this study, it is emphasized that international student mobility has a significant impact on public diplomacy, and it is stated that international students become voluntary ambassadors of host countries when they return to their home countries, and the literature is evaluated. In the second part, the comparative current situation of Turkey and other countries regarding international students is presented and Turkey's increasing performance in this field is revealed. In the conclusion section, the study was concluded by making a general evaluation as well as making various suggestions for Turkey to have a greater say in this field.